

Saksnr.: 2017/8169
Løpenr.: 147854/2017
Klassering: A60
Saksbehandler: Therese Kastet

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Uvalgssaksnr.
Fylkesutvalget	14.09.2017	

Innspill til revisjon av Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Vedlegg

[Høringsdokumentet kan leses her.](#)

Bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet la i 2014 frem Meld. St. 7 *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024*. Langtidsplanen skal rulleres hvert 4. år. Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning fastsetter de overordnede målene og prioriteringene for hvordan regjeringen skal styrke forskning og høyere utdanning i perioden fra 2015 til 2014. Kunnskapsdepartementet ber om innspill til følgende problemstillinger:

- Hva fungerer godt i den nåværende langtidsplanen, og hva fungerer mindre godt?
 - Er det temaer og perspektiver som bør reflekteres sterkere i planen?
 - Hva er de største hindringene for å nå målene i planen, og hvordan kan vi overvinne dem?
 - På hvilke områder kan det være behov for nye opptrappingsplaner og/eller virkemidler?
- Begrunn og prioriter.
- Hva kan eventuelt prioriteres ned ved fortsatt konsentrert satsing på noen få områder?

Høringsfristen er 15. september 2017.

Fakta

Forskningspolitikken i Norge er basert på sektorprinsippet, som innebærer at departementene har ansvar for utvikling og utnytting av forskningen innenfor sine ansvarsområder. Dette gjør det nødvendig med god samordning for å sikre en effektiv bruk av ressursene og for å sikre at forskningen tjener samfunnet best mulig, ved at de store, sektorovergrepene forskningsområdene blir tatt hånd om. Langtidsplanen er det viktigste verktøyet for å sikre god koordinering og gjennomføring av politikken for forskning og høyere utdanning.

Planen definerte tre overordnede mål og seks langsiktige prioriteringer for perioden. Målene var:

- styrket konkurransekraft og innovasjonsevne
- løse store samfunnsutfordringer
- utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet

De langsiktige prioriteringene var:

- Hav
- Klima, miljø og miljøvennlig energi
- Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester
- Muliggjørende teknologier
- Et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv
- Verdensledende fagmiljøer

Planen inneholdt forpliktende opptrappingsplaner for finansiering av hhv. rekrutteringsstillinger, forskningsinfrastruktur og ordninger som stimulerer til god deltakelse i EUs rammeprogram for forskning. Målene for opptrappingsplanene er for en stor del oppnådd. Det samme gjelder målet om at offentlige bevilgninger til forskning skal utgjøre minst 1 % av BNP. Opptrappingsmålene gjaldt perioden 2015-18.

Fylkesrådmannens vurdering

1. Hva fungerer godt i den nåværende langtidsplanen, og hva fungerer mindre godt?

Østfold fylkeskommune mener at det er positivt med en ambisiøs plan for kunnskapssamfunnet som også inneholder forpliktende opptrappingsplaner for finansiering innenfor konkrete områder. Med tanke på at et av de overordnede målene er styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, ønskes et enda sterkere fokus på innovasjonstiltak.

Langtidsplanen bygger på sektorprinsippet, samtidig legger planen vekt på betydningen av å se høyere utdanning, forskning og ulike fagdisipliner i sammenheng. Østfold fylkeskommune mener at langtidsplanen med fordel også kunne beskrevet betydningen av koordinering og samhandling mellom de ulike nivåene i utdanningskjeden. En plan med målsetning om å styrke konkurransekraften, innovasjonsevnen, løse samfunnsutfordringer og utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet bør etter fylkeskommunes vurdering også i større grad ta for seg sammenhenger, overganger og kvalitetsarbeid i hele utdanningskjeden fra barnehage til næringsklynge.

2. Er det temaer og perspektiver som bør reflekteres sterkere i planen?

Østfold fylkeskommune mener at det digitale perspektivet, med vekt på digital utvikling og digital kompetanse må reflekteres sterkere i planen. I tillegg bør samordning og samarbeidsarenaer framheves og konkretiseres ytterligere i planen.

Digitalt perspektiv, digitalutvikling og digital kompetanse

Vår tids industrielle revolusjon er digital, derfor bør politikken for forskning og høyre utdanning i større grad reflektere den digitale utviklingen ved å vise hvordan kunnskap og utbredelsen av kompetanse om digitalisering i utdanning og arbeidsliv kan økes.

Østfold fylkeskommune savner mer fremtidsrettede veivalg som utnytter nye muligheter koblet til digitaliseringen og digital kompetanse. De allerede enorme mulighetene vokser i takt med den teknologiske utvikling og forsknings- og utviklingsarbeid bør bidra med å utvikle tankemodeller og måter å organisere disse mulighetene på. Planen bør i større grad fange opp det digitale perspektivet, og lansere tiltak som tar opp dette behovet for eksempel ved i større grad å koble lærerutdanning og videreutdanningstilbudet til forsknings- og utviklingsarbeid og innovasjonssystemet for øvrig.

Samordning, samarbeidsarenaer

For å få en felles forståelse av kompetansebehovet framover og for å sikre relevante og framtidsrettede utdanningstilbud, er det behov for strukturerte møteplasser for erfaringsutveksling, forpliktende samhandling og kunnskapsbygging mellom universitets- og høyskoleinstitusjoner, forskningsmiljøer og arbeidslivet.

Ettersom planen bygger på sektorprinsippet, er Østfold fylkeskommune vurdering at det bør vies større plass til samarbeid og samhandling mellom de ulike fagmiljøene. Gode samarbeidsarenaer for aktørene er viktig for å gjøre langsiktige vurderinger av behov for kunnskap og kompetanse.

En av disse arenaene er Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA). RSA er tenkt å være regionenes viktigste politisk-strategisk organ for utvikling av samarbeid mellom universitetene, høyskolene og det lokale og regionale arbeidslivet. For å bli det, bør rollen til RSA konkretiseres i planen.

Et mål i den nasjonale kompetansepoltiske strategien er å: «Styrke regionalt folkevalgt nivås kompetansepoltiske ansvar og samordningsrolle, og legge bedre til rette for regionalt samarbeid mellom ulike kompetanseaktører». God samordning av kompetansepoltikken regionalt, særlig når det gjelder dimensjonering av utdanningen, forutsetter god koordinering mellom nasjonalt og regionalt nivå.

I planen nevnes Kompetansebehovsutvalg (KBU) som skal utvikle et overordnet system for analyse, dialog og formidling av kompetansebehov i arbeidslivet.

Østfold fylkeskommune er av den oppfatning at utvalget (KBU) bør kobles tett opp mot fylkeskommunenenes arbeid med utforming av regional kompetansepoltikk.

De samarbeidsarenaer og aktører som regjeringen anser å være i en nøkkelposisjon for å realisere og følge opp tiltak, omhandles i planen. Østfold fylkeskommune ønsker at Regionale Forskningsfond (RFF) sin regionale rolle i Norges forskningssystem, reflekteres sterkere i planen, og at innsatsen/bevilgninger til RFF er på linje med Forskningsrådets økninger.

3. Hva er de største hindringene for å nå målene i planen, og hvordan kan vi overvinne dem?

Østfold fylkeskommune mener at en hindring er manglende kunnskap om virkemidler, prosjektmetodikk og søknadsutforming. Innen dette området er det behov for økt kompetanse både i enkelte utdanningsmiljø, næringsliv og offentlig sektor.

Østfold fylkeskommune mener at denne hindring kan overvinnes gjennom økt satsning på forsknings- og utviklingsarbeid. For å nå målene i planen er det behov for flere satsninger/ordninger som synliggjør betydningen av Forsknings- og utviklingsarbeid (FoU). Helt konkret etterlyses flere støtteordninger for små og mellomstore bedrifter (SMB) for å stimulere til deltakelse i FoU arbeid.

4. På hvilke områder kan det være behov for nye opptrappingsplaner og/eller virkemidler? Begrunn og prioriter.

Østfold fylkeskommune ser et behov for at digitaliseringsområdet får en opptrappingsplan. Flere og flere områder blir datastyrt og maskinlæring og kunstig intelligens har fått en viktig rolle. Digitalisering og mulighetene det gir, bør derfor prioriteres for å sikre nødvendig kvalitet, kapasitet og tverrfaglig innretning. Den digitale transformasjonen krever både FoU-arbeid, stimulere til kulturelt entreprenørskap og konkretisering av hva framtidens kompetanse vil kreve av omstilling for hele kompetanseområdet.

5. Hva kan eventuelt prioriteres ned ved fortsatt konsentrert satsing på noen få områder?

Østfold fylkeskommune har ingen innspill til dette punktet

Fylkesrådmannens anbefaling

Østfold fylkeskommune støtter innspillene til revideringen av «Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2014» med de merknadene som fremkommer i denne saken.

Sarpsborg, 23. august 2017

Anne Skau
fylkesrådmann

Solveig Olsen Fjærvik
fylkesdirektør

Fylkesordførerens behandling

Ingen endring.

Fylkesordførerens forslag til vedtak

Østfold fylkeskommune støtter innspillene til revideringen av «Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2014» med de merknadene som fremkommer i denne saken.

Sarpsborg, 29. august 2017

Ole Haabeth
fylkesordfører